

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В. о. ректора С. В. Федонюк
26.12.2019 року

ПОЛОЖЕННЯ про електронний курс навчальної дисципліни

1. Загальні засади

Запровадження електронного навчання та технологій дистанційного навчання як додаткових можливостей для підвищення якості надання освітніх послуг поряд із традиційними, дозволить сформувати у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (далі – Університет) освітнє середовище нового типу, яке забезпечить можливість доступу до освіти у форматі 7×24 (тобто 7 днів у тижні 24 години на добу).

Це Положення розроблене відповідно до вимог і з урахуванням:

- Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про авторське право і суміжні права»;
- Національних стандартів України ДСТУ 3017-95 «Видання. Основні види. Терміни та визначення»; ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості»;
- Наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01 жовтня 2012 року № 1060 про затвердження «Положення про електронні освітні ресурси»;
- Державних освітніх стандартів з урахуванням вимог державних санітарних правил і норм та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність в сфері науково-методичного і матеріально-технічного забезпечення системи освіти;
- Положення про Центр інноваційних технологій та комп’ютерного тестування Східноєвропейського національному університету імені Лесі Українки;
- Концепції розвитку системи дистанційного навчання у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки;
- Положення про електронні освітні ресурси Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
- Положення про дистанційне навчання у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки.

Положення розроблене з метою підвищення якості освітнього процесу, що реалізовується на основі застосування технологій дистанційного навчання в умовах електронного інформаційно-освітнього середовища Університету, вироблення єдиних вимог до електронних курсів навчальних дисциплін, розміщених на освітньому порталі Університету.

Положення призначено для сприяння напрацюванню необхідних електронних освітніх ресурсів із метою інтенсифікації впровадження технологій дистанційного навчання у навчальний процес в Університеті, визначає види електронних курсів, регулює порядок їх розробки та експертизи.

Електронні курси, розроблені на основі цього Положення, можуть застосовуватись для всіх ступенів освіти та спеціальностей, освітніх програм або їх частин для організації самостійної роботи, проведення поточного та підсумкового контролю, проведення консультацій; можуть бути використані у навчальному процесі усіх форм навчання та на всіх етапах навчальної діяльності під час вивчення відповідних дисциплін.

Електронні курси створюються і використовуються у вебсередовищі системи управління навчанням Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) (далі – LMS Moodle), яке розроблене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій і розповсюджується безкоштовно за принципами ліцензії GNU General Public Licence або в середовищі Office 365 Університету (далі – Office 365).

Функціональні можливості LMS Moodle та Office 365 дають змогу:

– *студентові*: отримувати персоніфікований доступ до ЕКНД за допомогою інтернету, відкривати та завантажувати на власний комп’ютер навчально-методичні матеріали ЕКНД, зокрема й мультимедійні, відправляти виконані завдання для перевірки, проходити електронне тестування, спілкуватися з іншими слухачами курсу індивідуально чи в малих групах, ставити викладачеві запитання, переглядати електронний журнал обліку оцінок тощо;

– *викладачеві*: самостійно створювати та редагувати ресурси ЕКНД, надсилали повідомлення студентам, розподіляти, збирати та перевіряти завдання, вести електронні журнали обліку оцінок та відвідування, налаштовувати різноманітні ресурси ЕКНД, організовувати електронне обговорення актуальних проблем студентами в online та offline режимах тощо.

Доступ до електронних курсів на освітньому порталі Університету персоніфікований. Кожний учасник навчального процесу має доступ лише до тих курсів, на яких він зареєстрований.

2. Основні поняття

У цьому положенні терміни та поняття вживаються в таких значеннях:

Електронні освітні ресурси – навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлени на носіях будь-якого типу або розміщені у комп’ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації навчально процесу, в частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами.

Електронний навчально-методичний комплекс – структурована сукупність електронної навчально-методичної документації, електронних освітніх ресурсів, засобів навчання і контролю знань, що містять взаємопов’язаний освітній контент і призначені для спільного використання студентами в цілях ефективного вивчення навчальних дисциплін та їх компонентів.

Електронне інформаційно-освітнє середовище – сукупність електронних освітніх ресурсів, засобів інформаційно-комунікаційних технологій і автоматизованих систем, необхідних для забезпечення освоєння студентами освітніх програм в повному об’ємі. Головна перевага такого середовища – подання навчального матеріалу в дидактично уніфікованому й формалізованому вигляді та створення умов використання його контенту в будь-якому місці й будь-коли незалежно від форми навчання студента. Основний складник цього середовища – електронні освітні ресурси (далі ЕОР) – комплекс навчально-методичних матеріалів, створених в електронному вигляді, та освітніх сервісів для організації індивідуального та групового навчання з використанням технологій дистанційного навчання.

Освітній портал Університету – комплекс розподілених програмних і апаратних засобів, призначених для накопичення, систематизації, зберігання і використання електронних навчально-методичних ресурсів, що дозволяє забезпечити якісну інформаційно-методичну підтримку навчального процесу.

Електронний курс на освітньому порталі Університету (ЕК) – розроблена викладачем цілісна дидактична система, яка ґрунтуються на авторській концепції вивчення дисципліни, містить навчальні, контролюючі, довідково-інформаційні та інші ЕОР, які реалізовані на базі мультимедійних та інтерактивних технологій та розміщені в LMS Moodle або в Office 365 для забезпечення управління і супроводу вивчення окремих дисциплін.

Інтерактивність електронного курсу – сукупність мультимедійних технологій, що забезпечують студентам оперативний і персональний зворотний зв’язок за принципом «студент-контент» у процесі засвоєння навчального матеріалу за рахунок взаємодії користувача з елементами контенту (розширює можливості організації самостійної роботи студентів). Під інтерактивним розуміється електронний контент, в якому можливі такі операції з його елементами: маніпуляції з об’єктами, втручання в процеси.

Мультимедійність – представлення об’єктів і процесів предметної сфери, що вивчаються, за допомогою статичних і динамічних, звукових і візуальних компонентів.

Гіпермедійність електронного курсу – створення електронного курсу з використанням гіпертексту, в який включені графіка, звук, відео, текст і посилання, для того, щоб створити основу нелінійного середовища інформації (можливість розміщувати мультимедіа елементи і структурувати матеріали за допомогою гіперзв’язків).

Комуникативність електронного курсу – організація роботи студентів за допомогою інструментів і сервісів середовища електронного навчання, що забезпечує взаємодії за типом «студент-викладач», «студент-студент» безпосередньо в середовищі електронного курсу.

Технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання в Університеті.

Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості та гарантований результат з урахуванням особливостей учасників процесу дистанційного навчання.

Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до вебресурсів (електронних ресурсів) дисципліни, а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів телекомунікаційного зв’язку, у тому числі інтернету.

3. Характеристика, структура та вимоги до ЕК

3.1. Основні характеристики ЕК:

- відповідність контенту програмі навчальної дисципліни;
- структурованість навчально-методичних матеріалів;
- наявність системи інтерактивної взаємодії викладача та студента, студентів між собою протягом усього часу вивчення навчальної дисципліни;
- наявність мультимедійних навчальних матеріалів;
- наявність системи оцінювання результатів навчальної діяльності студентів.

3.2. Структура ЕК формується на основі програми навчальної дисципліни і повинна відображати нормативний та навчально-методичний складники.

Нормативний складник повинен містити:

- інформацію про автора (ів) та контактні дані;
- коротку анотацію дисципліни та розподіл годин за видами навчальної діяльності відповідно до навчального плану;
- мету та завдання вивчення навчальної дисципліни;
- інформацію про вимоги до початкового рівня знань (рівня підготовки) та перелік компетенцій, які будуть отримані в результаті вивчення навчальної дисципліни;
- структурований перелік тем навчальної дисципліни та їх короткий опис;
- перелік джерел для вивчення курсу;
- перелік базових термінів та понять із визначеннями;
- критерії оцінювання усіх видів навчальної діяльності, передбачених в ЕК;
- графік навчання;
- опис ресурсів ЕК та правила роботи з ними;
- інструкцію з користування додатковим програмним забезпеченням, якщо таке необхідно використовувати під час навчання.

Навчально-методичний складник в ЕК повинен містити теоретичний та практичний компоненти, завдання для самостійної роботи, а також засоби контролю знань.

Теоретичний компонент має бути представлений джерелами теоретичної інформації з дисципліни – елементами курсу, що містять усі необхідні теоретичні відомості з дисципліни: терміни і визначення, специфічні для дисципліни; основні методи і процеси, використовувані в галузі діяльності, яку вивчає дисципліна; теоретичні матеріали, алгоритми; фактичні і мінімально необхідні довідкові дані тощо. Основу теоретичних розділів курсу складає підручник, навчальний посібник або курс лекцій.

Практичний компонент – це система навчальних ресурсів, що забезпечують проведення практичного/лабораторного/семінарського заняття відповідно до навчального плану і програми дисципліни (плані проведення занять, вказівки до виконання різних видів робіт (у тому числі самостійної роботи), зразки виконання завдань, опис технології виконання лабораторної роботи, завдання до виконання практичних і лабораторних робіт тощо).

Засоби контролю знань – це компонент ЕК, який забезпечує проведення перевірки і контролю рівня підготовленості студента по дисципліні, встановлює зміст, порядок і методику проведення поточного, модульного та підсумкового контролю та самоконтролю.

3.3. Загальні вимоги до ЕК

Зміст ЕК повинен відповідати навчальному плану освітньої програми, програмі навчальної дисципліни, бути «замкненим», тобто до ЕК повинно бути включено всі необхідні і достатні засоби для реалізації навчання в електронному режимі. ЕК повинен містити ресурси, призначенні для:

- подання студентам змісту навчального матеріалу (тексти лекцій, мультимедійні презентації лекцій, теми семінарських занять, завдання практичних (лабораторних) занять, методичні рекомендації, вебінари, тематику індивідуальних навчально-дослідних робіт (рефератів, курсових робіт) тощо;
- самостійного опрацювання, закріplення вивченого матеріалу та набуття відповідних компетенцій;

- самооцінювання та оцінювання навчальних досягнень студентів (завдання, тестування, анкетування, форум, чат тощо).

Залежно від специфіки галузі знань ЕК може бути вкомплектований іншими елементами: теми дискусій і порядок їх проведення, проектні завдання, рисунки, схеми, графіки, аудіо- та відеофайли, анімації, фотографії, презентації, колекції, галереї тощо.

ЕК повинен повністю або частково забезпечувати можливість самостійного вивчення відповідної навчальної дисципліни або окремих її складових. Обсяг навчального матеріалу ЕК повинен відповідати чинним санітарним нормам, ергономічним та програмно-технічним вимогам до електронних освітніх ресурсів.

Обов'язковим є розбиття навчальних матеріалів в ЕК на окремі розділи/модулі/теми.

Для навчальних дисциплін, які згідно з навчальним планом підготовки фахівців вивчаються два і більше семестри, рекомендується розробляти ЕК на кожний семестр. У назві необхідно відображати, яка це частина ЕК. Наприклад, Українська мова. Частина 1 – означає, що цей ЕК призначений для студентів, які розпочинають вивчення дисципліни відповідно до навчального плану (незалежно у якому семестрі).

Усі діяльнісні елементи ЕК обов'язково повинні містити інструкцію щодо їх реалізації.

Лабораторні, для виконання яких необхідно спеціальне обладнання та реальні об'єкти, виконуються в аудиторних умовах, про що зазначається при формуванні завдання.

У ЕК можуть бути включені елементи, виконані за допомогою функціонала LMS Moodle, а також матеріали в різних форматах, виконані за допомогою інших програмних засобів і придатні для розміщення в інформаційно-освітньому середовищі, що забезпечують процес навчання, включаючи усі контрольні заходи.

Використання навчальних, діяльнісних та комунікативних ресурсів в ЕК повинно бути збалансоване відповідно до мети та моделі навчання.

Обов'язковим є дотримання чинного законодавства України щодо захисту авторських прав. Об'єкти авторського права (ілюстрації, відео, фрагменти тексту, програмне забезпечення тощо), які використано в ЕК, повинні мати опис і необхідні посилання.

3.4. Вимоги до форматування навчальних текстів

Текстові документи в ЕК бажано подавати у вигляді файлів, формат яких унеможливлює випадкову або навмисну зміну інформації кінцевим користувачем (.pdf, .html, djvu).

В електронних навчальних текстах рекомендовано використовувати короткі чіткі пропозиції і стислі параграфи, дозволяючи користувачеві максимально швидко проглянути екран, відшукуючи потрібну інформацію, тому від розробників вимагається дотримання певних правил: витримувати єдиний стиль та манеру викладу матеріалу; застосовувати дієслова активної, а не пасивної форми; варто нагадати перевагу дієсловам теперішнього часу в текстах теоретичного матеріалу, минулого – у висновках, майбутнього часу – для повідомлення мети та очікуваних результатів; усі компоненти ЕК виконуються в єдиному стилі і дизайні; навчальні матеріали не повинні містити мовних помилок.

Усі матеріали, що входять до складу ЕК, повинні мати єдиний стиль оформлення та подання інформації.

Створюючи електронні текстові документи, необхідно дотримуватись правил регулювання щільності розташування тексту:

- форматувати текст таким чином, щоб при відображені на екрані порожнім залишалось близько половини екрана;
- лівий і правий береги сторінки документа встановлювати симетричними;
- вирівнювання тексту на сторінці задавати «по ширині»;

- екранний шрифт повинен бути більшим, ніж при друці на папері, і відповідати принаймні друкарському кеглю цицеро, що дорівнює 12 пунктам;
- використовувати шрифти гарнітурою без «зарубок» (Arial, Verdana, Tahoma);
- міжрядковий інтервал доцільно встановлювати не менше як 1,2 рядка або 16 пт.;
- для вирізnenня фрагментів тексту не рекомендовано використовувати *курсив* і *р о з р і д ж е н и й т е к с т*, краще застосувати або *колір*, або **напівжирний текст**;
- вміст полів у таблиці не повинен торкатися її меж.

При створенні презентацій необхідно дотримуватись таких вимог:

- надавати перевагу ключовим словам і фразам, а не реченням;
- на одному слайді відображати не більше двох ключових понять;
- теоретичний матеріал структурувати та подавати у схемах та організаційних діаграмах, цифрові дані подавати у вигляді таблиць та діаграм;
- для подання текстового матеріалу використовувати шрифт з мінімальним розміром – 16 пт;
- фон, колір тексту та діаграм повинні відповідати правилу 3-х кольорів та їх відтінків (у презентації використовувати 3 основні кольори та їх відтінки).

Зображення необхідно подавати у форматах, визначених у специфікації Web-сторінок, а саме – .jpeg, .gif або .png. Розмір зображення не може перевищувати 1024×768 і містити візуально помітне збільшення або зменшення масштабу.

Скановані зображення необхідно подавати без шуму та раству. Обираючи масштаб графічного зображення, необхідно керуватися принципом «half / half»: текст і графічний об'єкт повинні займати 50% екранного кадру.

Графічні об'єкти можуть знаходитись як усередині навчального тексту, представлені схематично, так і в окремих вікнах, які відкриваються (активізуються) і закриваються за бажанням користувача, де вони подані деталізовано.

Відеофрагменти, які розміщені в ЕК, повинні бути у форматах, що використовують компресію та сумісні з .mpeg або флеш-відео – тобто .swf або .flv.

3.5. Параметри налаштування ЕК в LSM Moodle:

- Повна назва – відповідно до назви дисципліни
- Коротка назва – абревіатура або скорочення повного імені курсу – одне коротке слово.
- Формат – *структура*. Якщо матеріали курсу чітко регламентовані за термінами вивчення і необхідно, щоб усі студенти працювали з одними і тими ж матеріалами одночасно, можливо використовувати формат – *календар*.
- Показувати оцінки – «Так».
- Показати звіт про діяльність – «Ні».
- Роль за замовчуванням – «Студент».
- Кодове слово – всі ЕК повинні бути захищені паролем. Допускається доступ без пароля до курсів рекламного характеру, інтернет-конференцій тощо.
- Дозволити доступ для гостя – «Ні». Гостьовий доступ допускається до курсів рекламного характеру, інтернетконференцій тощо.

Структура ЕК і формат його подання повинні бути відкритими для розширення і додавання нових ресурсів, редагування і модифікації наявних розділів/модулів/тем.

Розмір будь-якого файлу ЕК, розміщеного в LMS Moodle, не може перевищувати 50 Мб. Назва файлу, завантаженого до ЕК, повинна однозначно відображати зміст документа і, бажано, не містити скорочень.

4. Порядок експертизи та використання ЕК

4.1. Загальні положення

Відповідальність за розробку ЕК несе кафедра, до навчального навантаження якої належить навчальна дисципліна.

Кафедра доручає розробку ЕК викладачу або групі викладачів. Доручення на розробку ЕК фіксується в індивідуальному плані роботи викладача до початку навчального року в розділі «Методична робота».

Автор створює ЕК у LMS Moodle в категорії «Тестові курси» або в Office 365.

ЕК може бути розроблений для реалізації таких моделей «змішаного навчання»:

- **Модель 1** передбачає перенесення частини навчальної роботи з вивчення дисципліни в електронне середовище (самостійна робота, індивідуальні завдання, поточний контроль тощо) зі збереженням обсягу аудиторних занять;
- **Модель 2** передбачає перенесення частини аудиторних занять в електронне середовище. При цьому кількість аудиторних годин в навантаженні викладача зберігається повністю.

Можливість перенесення аудиторних занять в електронне середовище визначається за результатами атестації ЕК, яка передбачає такі етапи:

1. змістова експертиза;
2. апробація;
3. технологічна експертиза;
4. методична експертиза.

4.2. Змістова експертиза

Змістова експертиза ЕК здійснюється фахівцями кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни і спрямована на оцінювання повноти змісту навчальних матеріалів, дидактичних і методичних властивостей ЕК. Оцінюється обсяг матеріалу, актуальність, новизна, відповідність змістового наповнення ЕК програмі навчальної дисципліни, придатність поданого електронного курсу для самостійного вивчення.

Автор представляє створений ЕК на засіданні кафедри в режимі online. Для проведення змістової експертизи створеного ЕК завідувач кафедри призначає експерта – фахівця галузі знань відповідної дисципліни. За потреби можна залучати зовнішніх експертів.

Перед початком експертизи автор надає експерту доступ до ЕК. Експерт здійснює змістову експертизу відповідно до критеріїв, визначеных цим Положенням. Обґрунтування експертного висновку змістової експертизи аналізованого ЕК засвідчується в протоколі засідання кафедри. У протоколі вказуються: результати змістової експертизи, сумарна експертна оцінка, відсоток годин по відношенню до загального обсягу годин, передбачених навчальним планом, які забезпечені електронними ресурсами в LMS Moodle або в Office 365, рекомендація до апробації створеного ЕК у навчальному процесі.

Максимальна оцінка змістової експертизи – 100 балів.

У випадку, коли сумарна експертна оцінка змістової експертизи становить менше 30 балів, експерт подає завідувачу кафедри вмотивований висновок про відхилення ЕК. Якщо автор не погоджується із зауваженнями, на його вимогу може призначатися додаткова експертиза. В іншому випадку автор допрацьовує розробку і подає оновлений ЕК на повторну змістову експертизу.

4.3. Апробація

Апробація ЕК передбачає використання його елементів під час викладання відповідної навчальної дисципліни, а також оновлення, редагування та видалення ресурсів.

Для реєстрації ЕК у загальноуніверситетському реєстрі автор подає в Центр інноваційних технологій та комп’ютерного тестування (далі – ЦІТКТ) реєстраційну картку ЕК (Додаток 1) та експертний висновок змістової експертизи створеного ЕК (Додаток 2).

Початковою датою апробації ЕК вважається дата реєстрації його в ЦІТКТ.

Після реєстрації ЕК автор надає студентам доступ до ЕК та здійснює управління навчальною діяльністю студентів. Автор протягом апробації організовує опитування зареєстрованих на курсі студентів.

Мінімальний термін апробації – два місяці від дати реєстрації ЕК.

4.4. Технологічна експертиза

Технологічна експертиза ЕК зоріентована на перевірку й аналіз структури та функціональних можливостей ЕК на відповідність вимогам, визначених у цьому Положенні, і передбачає:

- аналіз наявності обов’язкових елементів ЕК;
- кількісний та структурний аналіз ресурсів відповідно до технологічної картки ЕК;
- перевірку працездатності усіх елементів ЕК;
- оцінку якості аудіо- та відеорядів, розміщених в ЕК;
- аналіз підсистеми допомоги (інструктивні матеріали курсу);
- аналіз відповідності ергономічним, естетичним і здоров’язберігаючим вимогам: коректність функціонування, використання засобів мультимедіа та телекомунікаційних технологій, коректність візуалізації буквено-цифрової і комфортність сприйняття відео та звукової інформації;
- перевірку на дотримання вимог щодо стилевого оформлення навчальних текстів;
- перевірку коректності використання об’єктів авторського права (ілюстрації, відео, фрагменти тексту, програмне забезпечення тощо), які використано в ЕК.

Для проведення технологічної експертизи автор подає у ЦІТКТ електронну заяву (Додаток 3) та технологічну картку ЕК (Додаток 4).

Заяви на проведення технологічної експертизи приймаються до 01 листопада, до 01 лютого, до 01 липня поточного року. До експертизи допускаються тільки ті ЕК, які зареєстровані в реєстрі ЦІТКТ і пройшли апробацію.

Керівник ЦІТКТ призначає експерта для проведення технологічної експертизи. Експерт протягом 14 робочих днів здійснює технологічну експертизу відповідно до критеріїв цього Положення та надає керівнику ЦІТКТ експертний висновок з рекомендацією ЕК до розгляду на науково-методичній раді університету. (Додаток 5).

Максимальна оцінка технологічної експертизи – 100 балів.

У випадку, коли сумарна експертна оцінка технологічної експертизи становить менше 30 балів, експерт подає керівнику ЦІТКТ вмотивований висновок про відхилення ЕК. Якщо автор не погоджується із зауваженнями, на його вимогу може призначатися незалежна зовнішня експертиза. В іншому випадку автор допрацьовує розробку і подає заяву на повторну технологічну експертизу в терміни, визначені цим Положенням.

4.5. Методична експертиза

Методична оцінка створеного ЕК формується на основі принципів варіативності, послідовності подачі навчального матеріалу, наявності системи контролю і самоконтролю за рівнем здобутих знань.

Для проведення методичної експертизи ЦІТКТ до 05 вересня, до 05 грудня, до 05 березня поточного року подає на розгляд науково-методичної ради:

- експертний висновок змістової експертизи;
- експертний висновок технологічної експертизи.

Науково-методична рада Університету за тематикою поданих ЕК формує експертну комісію із представників науково-методичної ради та представників кафедр, які працюють за схожою тематикою для проведення методичної експертизи.

Експерти протягом 14 робочих днів проводять методичну експертизу відповідно до критеріїв цього Положення та подають голові експертної комісії експертний висновок із рекомендацією ЕК до атестації на науково-методичній раді університету (Додаток 6).

Максимальна оцінка методичної експертизи – 200 балів.

У випадку, коли сумарна експертна оцінка методичної експертизи становить менше 120 балів, експерт піддає голові комісії вмотивований висновок про відхилення ЕК. Якщо автор не погоджується із зауваженнями, на його вимогу може призначатися додаткова експертиза. В іншому випадку автор допрацьовує розробку і піддає порівняльну таблицю, яка відтворюватиме зауваження експертної комісії та виправлення автором недоліків. Якщо зауваження відсутні (або вони ліквідовані до наступного засідання) тоді ЕК піддається на атестацію.

4.6. Атестація

До атестації допускаються ЕК, які пройшли змістову, технологічну та методичну експертизи, а також апробацію протягом не менше трьох місяців.

Рішення про атестацію ЕК та рекомендацію його до використання у навчальному процесі приймає науково-методична рада Університету. Усі ЕК, які використовуються у навчальному процесі Університету, повинні бути атестовані.

За результатами атестації ЕК надається один із двох можливих статусів:

- «На доопрацювання» – передбачає доопрацювання ЕК відповідно до зауважень експертної комісії та представлення його на повторну експертизу (менше 120 балів);
- «ЕК для змішаного навчання» дає право на використання ЕК у навчальному процесі (Модель 1 – не менше 120 балів або Модель 2 – не менше 240 балів).

За результатами атестації ЕК автору видається сертифікат (Додаток 7). Термін дії сертифіката – чотири роки з дня офіційного затвердження відповідного рішення.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
 Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування

РЕЄСТРАЦІЙНА КАРТКА
електронного курсу навчальної дисципліни

Метадані ЕК

Назва

**Освітній
ступінь**

Курс

Галузь знань
 (Шифр_Назва)

Спеціальність
 (Шифр_Назва)

**Освітня
програма**
 (Шифр_Назва)

За навчальним планом (рік)

Загальний обсяг годин	Кредитів		
	з них	денна ф.н.	заочна ф.н.
Лекції			
Практичні (лабораторні)			
Консультації			
Самостійна робота			
Форма контролю / семестр			
Протяжність вивчення дисципліни (семестри)			

Автор (и)

(Посада, прізвище, ім'я, побатькові)

(Посада, прізвище, ім'я, побатькові)

Факультет

Кафедра

Телефон

e-mail

20 р.

(підписи)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування

Експертний висновок змістової експертизи

Електронний курс навчальної дисципліни _____

Автор _____
(Посада, прізвище, ім'я, побатькові)

пройшов змістову експертизу на кафедрі _____

Результати змістової експертизи

№ з/п	Критерій	Оцінка експерта	Макс. кільк. балів
1	Відповідність навчальних матеріалів ЕК програмі навчальної дисципліни		10
2	Новизна та актуальність контенту		10
3	Відповідність рекомендованих джерел тематиці навчальної дисципліни, коректність їх використання та повноти вибору		10
4	Правильність та точність визначень і формулювань, використання загальноприйнятої термінології, норм, правил, стандартів тощо		10
5	Повнота та якість навчальних матеріалів.		20
6	Повнота та якість засобів контролю знань студентів		20
7	Достатність методичних та інструктивних матеріалів для самостійного вивчення навчальної дисципліни		20

Сумарна експертна оцінка _____ балів.

Зауваження та пропозиції експерта:

Висновок:

1. Електронними ресурсами в ЕК забезпеченіо _____ % годин по відношенню до загального обсягу годин, передбачених навчальним планом _____ року,
  2. Рекомендовано до апробації у _____ семестрі _____ / _____ н. р.

Експерт _____
(Підпис, посада, прізвище, ім'я, побатькові)

Завідувач кафедри _____
(Підпис, прізвище, ім'я, побатькові)

Протокол № ____ від ____ . ____ 20____ р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування

ЗАЯВА

Прошу провести технологічну експертизу електронного курсу навчальної дисципліни

ЕК пройшов апробацію у _____ семестрі _____ / _____ н.р.

URL-адреса розміщення програми навчальної дисципліни

URL-адреса розміщення ЕК

Автор(и) (Науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я по батькові, підпис)

Дата реєстрації заяви _____. _____. 20 ____ р.

Реєстраційний номер ЕК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
 Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування

Технологічна картка

Електронний курс навчальної дисципліни _____

Автор _____
 (Посада, прізвище, ім'я, побатькові)

Тривалість навчання _____ сем. Форма контролю _____

			Види навчальної діяльності							
			Лекції	Лабораторні роботи	Практичні (семінари)	Індивід. завдання	Консультації	Сам. роб.	Поточний контроль	Підсумковий контроль
Кількість годин відповідно до навчального плану										
№ з/п	Назва модуля / розділу / теми	Тиждень								
Всього год.										

Перелік скорочень:

АЛ – аудіолекція автора	ГЛ – глосарій	ТС – тест
АФ – аудіофайл	ЕП – електронний підручник	УР – урок
БД – база даних	ЕТ – електронний текст	ФФ – фотофайл
ВБ – вебінар	ЗД – завдання	Ф – форум
ВЛ – відеолекція автора	КН – книга	Ч – чат
ВФ – відеофайл	КП – комп’ютерна презентація	W – вікі семінар

Примітка: якщо в ЕК будуть використані інструменти, не зазначені у переліку, то автор вказує їх самостійно.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
 Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування

Експертний висновок технологічної експертизи

Електронний курс навчальної дисципліни _____

Автор _____

(Посада, прізвище, ім'я, побатькові)

пройшов технологічну експертизу в Центрі інноваційних технологій та комп'ютерного тестування.

Реєстраційний номер _____

Результати технологічної експертизи

№ з/п	Критерій	Оцінка експерта	Макс. кільк. балів
1	Відповідність обов'язкових елементів ЕК вимогам		10
2	Кількісна та структурна відповідність ресурсів ЕК зазначеним у технологічній картці		15
3	Відповідність форматування навчальних текстів вимогам (узгодженість між щільністю тексту та розміром шрифта, дотримання принципу колірного балансу, використання графіки, аудіо та відео тощо)		20
4	Рівень інтуїтивно зрозумілої навігації (зручність, достатність, швидкість пошуку)		5
5	Якість та коректність функціонування вмонтованих об'єктів (статичних растрових і векторних зображень; графічних та динамічних моделей; відеозаписів)		10
6	Раціональність дизайнерського задуму (кольорова гама, єдність стилю, проектування структури)		10
7	Коректність використання об'єктів авторського права (підручники, посібники, графічні, аудіо та відео ряди)		5
8	Рівень структуризації банку питань		5
9	Параметри налаштування ЕКНД відповідають вимогам. Електронний журнал відредагований відповідно до структури курсу та містить оцінки		10
10	Оцінка курсу зареєстрованими користувачами (анкетування)		10

Активність автора та студентів під час апробації підтверджено. Сумарна експертна оцінка _____ балів.

Зауваження та пропозиції експерта:

Висновок:

Експерт _____
 (Підпис, посада, прізвище, ім'я, побатькові)

Керівник Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування _____
 (Підпис, прізвище, ім'я, побатькові)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування

Експертний висновок методичної експертизи

Електронний курс навчальної дисципліни _____

Автор _____

(Посада, прізвище, ім'я, побатькові)

пройшов методичну експертизу.

Реєстраційний номер _____

Результати методичної експертизи

№ з/п	Складові ЕКНД	Критерій	Оцінка експерта	Макс. кільк. балів
1	Нормативний складник Візитка курсу та сценарій навчання	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Наявність актуальних даних про автора (ів); мети, завдань та результатів вивчення курсу; відображені розподіл годин за видами навчальної діяльності відповідно до програми навчальної дисципліни; подано структурований перелік тем та їх короткий опис. 1.2. Вказано розподіл оціночних балів за виконання різних видів навчальної діяльності студента. Критерії оцінювання знань об'єктивні та зрозумілі. 1.3. Чітко та зрозуміло описані всі ресурси курсу та правила роботи з ними. 1.4. Наявність планування навчальної діяльності студента з вказанням режиму доступу до навчальних матеріалів (online / offline). 		10
2	Глосарій та Джерела	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. У глосарії подані основні терміни з дисципліни. Усі визначення термінів у глосарії подані у коректній формі. Текст на кожній сторінці глосарію не перенасичений посиланням на один і той самий термін. 2.2. Запропоновані друковані та електронні джерела посилюють основні та додаткові навчальні матеріали з дисципліни. 		7
3	Засоби комунікації	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Форум новин активно підтримується викладачем. 3.2. Повідомлення є актуальними та лаконічними. 3.3. Забезпечено можливість консультування у процесі навчання. 3.4. Встановлені правила роботи на форумах. 		3
4	Навчально-методичний складник Теоретичний матеріал	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Навчальний матеріал добре структурований, розбитий на порції; матеріал призначений для запам'ятовування виділяється кольором або іншим шрифтом. До окремих текстових фрагментів включені цитати, афоризми, питання на рефлексію, резюме тощо. 4.2. Навчальний матеріал не перевантажений надмірною кількістю текстової інформації. Графічні зображення, організаційні діаграми та відеофрагменти подані для підкріplення текстового матеріалу методично грамотно. 4.3. Дотримуються вимоги до подання презентацій: використовуються лаконічні конструкції; теоретичний матеріал структурується та подається у схемах та організаційних діаграмах, цифрові дані подаються у вигляді таблиць та діаграм; ефекти анімації застосовуються для акцентування уваги на ключових моментах, презентація носить проблемний характер, не є точною копією лекції. Презентації лекцій мають типову структуру: слайд 1 - тема, автор; слайд 2 - інформаційні джерела; слайд 3 - план лекції; слайд 4... - розкриття змісту; останній слайд - висновки. 4.4. Матеріал викладено грамотно. 4.5. Аудіо- та відеоматеріали розділені на фрагменти та тривають до 15 хв. 		40

5	Матеріали для практичної підготовки	5.1. Навчально-методичні матеріали для кожного практичного (семінарського) заняття, лабораторної роботи містять основні структурні елементи: тема, мета, необхідні теоретичні відомості, методичні рекомендації, список завдань, контрольні питання, форму подання результатів виконаної роботи, критерії оцінювання, терміни виконання. Наявні приклади виконання завдань.		60
6	Матеріали для самостійної роботи	6.1. Критерії оцінювання кожної самостійної роботи дозволяють чітко зрозуміти межі якісного виконання завдання для отримання позитивної оцінки. 6.2. Усі обрані типи завдань доцільно використовувати для перевірки набутих знань та компетенцій. 6.3. При виконанні завдань передбачається використання сучасних методів наукового пізнання: експеримент, порівняння, спостереження, абстрагування, узагальнення, конкретизація, аналогія, індукція та дедукція, аналіз та синтез, моделювання тощо). 6.4. Забезпечено можливість використання тренувальних вправ і дій з метою засвоєння знань.		30
7	Засоби контролю знань	7.1. Наявність завдань різних рівнів складності (знання, розуміння, використання, синтез, аналіз). 7.2. Використовується не менше п'яти типів тестових завдань. 7.3. Забезпечено можливість здійснення контрольно-коригувальної, контрольно-попереджувальної, контрольно-заохочувальної та контрольно-узагальнювальної перевірки знань.		50

Сумарна експертна оцінка _____ балів.

Зауваження та пропозиції експерта:

Висновок:

Експерт

(Підпись, посада, прізвище, ім'я, побатькові)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Центр інноваційних технологій та комп’ютерного тестування

СЕРТИФІКАТ № _____

Цей сертифікат засвідчує, що електронний курс навчальної дисципліни

який розміщено на освітньому порталі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки для студентів, які здобувають освітній ступінь _____ за освітньою програмою

(шифр та назва)

спеціальності _____
(шифр та назва)

галузі знань _____
(шифр та назва)

автором(ами) якого є: _____

(Посада, прізвище, ім'я, побатькові)

відповідає вимогам до електронних курсів у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки та рекомендований науково-методичною радою університету для використання у навчальному процесі (Модель).

Протокол № від « » 20 р.

Термін дії сертифікату: з «   » 20   р. по «   » 20   р.

Голова експертної комісії

(Прізвище ім'я побатькові)

Голова науково-методичної ради

(Прізвище ім'я побатькові)

M.Π.

Схвалено Вченю радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
Протокол № 16 від 26 грудня 2019 р.

Начальник навчального відділу Л. О. Заєць

Доц. кафедри документознавства і музейної справи,
керівник Центру інноваційних технологій
та комп'ютерного тестування

Л. О. Заєць

Начальник юридичного відділу

О. Б. Герасимчук

Начальник планово-фінансового відділу

A. B. Maïlo